

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Факультет української філології та журналістики

Кафедра української мови

Дипломна робота

магістра

з теми: **ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ АСПЕКТ ВИВЧЕННЯ
ОДИНИЦЬ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕЧЕНЬ**

(на матеріалі періодичних видань)

Виконала:

студентка 2 року навчання освітнього ступеня «магістр» групи Ukrb1-M18z спеціальності 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Циганюк Анастасія

Керівник:

Коваленко Н.Д., кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови

Рецензент:

Почапська О.І., кандидат наук із соціальних комунікацій, ст. викладач кафедри журналістики

Кам'янець-Подільський – 2019 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ I. Інфраструктура речення та її компоненти.....	8
1.1. Погляди на інфраструктуру речення в сучасній лінгвістиці	8
1.2. Вивчення граматичних особливостей публіцистичного мовлення з позицій дворівневого синтаксису.....	15
Висновок до розділу	21
РОЗДІЛ II. Функціональний аспект одиниць інфраструктурного рівня в публіцистичних текстах	22
2.1. Функція адресації мовлення	233
2.2. Функція авторизації мовлення	29
2.3. Функція розширення інформації	366
2.4. Суб'єктивно-модальна функція	433
2.5. Оцінна функція	49
2.6. Структурно-композиційна функція	600
2.7. Довідково-інформативна функція	677
Висновок до розділу	71
ВИСНОВКИ	733
Список умовних скорочень використаних джерел.....	78
Список використаної літератури	822

ВСТУП

Функціонування мовних одиниць у текстах певного комунікативного призначення привертає до себе пильну увагу сучасної мовознавчої науки. У руслі цього інтересу знаходиться і проблема вивчення структурно-семантичних та стилістико-прагматичних особливостей комунікативних одиниць у текстах публіцистичного стилю. Обслуговуючи політико-ідеологічну сферу суспільного життя, публіцистичний стиль спрямований на те, щоб передусім здійснювати ідеологічний вплив на адресата, формувати в нього суспільно-політичну свідомість. Публіцистичне мовлення покликане створювати громадську думку або певне ставлення суспільства до тих чи інших явищ і подій внутрішньополітичного та міжнародного життя. Поширенню публіцистичного мовлення сприяють засоби масової інформації та пропаганди. Вони тісно пов'язані з повсякденним життям суспільства й активно відображають усі характерні ознаки мовного процесу сучасності, багато в чому визначають напрям його розвитку.

Проблемам публіцистичного стилю приділяли достатню увагу чимало дослідників (Д.Х.Баранник, Г.М.Васильєва, М.А.Жовтобрюх, Г.М.Колесник, В.Г.Костомаров, М.М.Пилинський, К.А.Рогова, Г.Я.Солганик, Н.М.Сологуб, Д.М.Шмельов, А.В.Швець та ін.). Складність вивчення публіцистики полягає, по-перше, в тому, що не завжди послідовно проводиться розмежування мовлення власне публіцистичного та інформаційного. Мова масово-політичної інформації вивчається як один структурно-функціональний стиль (В.Г.Костомаров, Г.Я.Солганик).

Українські мовознавці відмежовують публіцистичний стиль як стиль переконувального призначення від інформаційного стилю, що є стилем повідомлюваного призначення. «Стиль масової інформації не можна ототожнювати з публіцистичним стилем, із його основною агітаційно-пропагандистською функцією» [41, с. 27]. Це розмежування ми знаходимо

в працях українських лінгвістів Д.Х.Баранника, М.М.Пилинського та ін., у російському мовознавстві – у роботах Г.М.Васильєвої, Д.М.Шмельова. Публіцистичність – складніший, місткіший спосіб відображення дійсності, бо в порівнянні з конкретним повідомленням чи діловим коментуванням дає читачеві додаткове знання – авторське розуміння відображуваних подій і фактів, що виражається в різномасштабних зіставленнях та асоціаціях.

По-друге, публіцистику розглядають і вивчають не тільки як явище лінгвістики, а й як вид журналістської творчості. При такому розумінні «публіцистика не відділяється від журналістики, публіцистична творчість розглядається поруч з журналістською не відокремлено від неї, а як втілення власне журналістської творчості в особливого роду текстах – публіцистичних» [58, с. 66]. Проблема публіцистичної творчості присвячено багато робіт, серед яких найбільш відомі праці В.М.Горохова, В.І.Здоровеги, Л.Г.Кайди, Д.М.Прилюка, Є.П.Прохорова, В.В.Ученової, В.В.Черепанова та ін.

Публіцистика є об'єктом дослідження для таких дисциплін, як теорія публіцистики, критика, літературознавство, що вивчають її призначення в житті суспільства, зміст, форму, метод пізнання і відображення дійсності та інші проблеми. Завдання названих дисциплін суттєво відрізняються від завдань лінгвістики, яка насамперед цікавиться мовною організацією публіцистичних текстів.

Мовностилістичні особливості публіцистичного стилю вже достатньо описані. Відображаючи актуальні проблеми сучасного суспільного життя (політичні, економічні, моральні, філософські, освітні, питання культури, побутового життя), публіцистичне мовлення формує суспільну думку, яка є, за твердженням Є.П.Прохорова, особливою сферою свідомості людей, що бере на себе орієнтацію в бурхливому морі подій, проблем, осіб, доль, процесів сучасності — усього різноманітного

сучасного життя, яке являє собою сферу переходу з минулого в майбутнє [47, с. 55], і відзначається багатством мовних засобів, яскравою експресивністю, оцінним характером мови, “рухомістю”, “чутливістю”, ”проникністю” для нових явищ і є сферою існування активних мовних процесів. Дослідження специфічних рис лексики, фразеології, синтаксису публіцистичного мовлення знаходимо в працях Г.М.Васильєвої, С.Я.Єрмоленко, М.А.Жовтобрюха, В.Г.Костомарова, К.А.Рогової, Д.Е.Розенталя, Г.Я.Солганика, А.В.Швець та ін.

Запропонована тема являє собою новий підхід до лінгвістичної характеристики цього стилю, оскільки зорієнтована на розгляд речення з позицій дворівневого синтаксису, теоретичні основи якого обґрунтовано в статті Д.Х.Баранника «Два рівні граматичної структури речення» [8, с. 13]. Одиниці інфраструктури значною мірою пов’язані з умовами спілкування, з особливостями комунікативної специфіки ситуації мовлення, що є визначальним при стилістичній кваліфікації мовних явищ, тому їх вивчення дасть можливість установити певні стильові особливості публіцистичних текстів на синтаксичному рівні.

Актуальність дослідження визначається тим, що в умовах зростання інтересу сучасної лінгвістики до функціонального аспекту мовних одиниць, який передбачає врахування не лише їх структурно-семантичних, а й комунікативно-прагматичних властивостей, інфраструктура речень певного функціонального стилю ще не була предметом спеціального вивчення. Одиниці модифікаційно-супровідного рівня розглядалися розрізнено і, як правило, лише в аспекті конструктивного синтаксису. Звертання, вставні та вставлені одиниці, слова автора при прямій мові як компоненти речення, що забезпечують суб’єктивно-модальне та інформативне прирощення його змісту, мають значний функціонально-семантичний та стилістичний потенціал і потребують усебічного системного розгляду.

Мета роботи – схарактеризувати мовні ознаки публіцистичного стилю, що знаходять свій вияв у граматичних та функціональних особливостях компонентів модифікаційно-супровідного рівня речення.

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання таких завдань:

- 1) встановити семантичну та структурну специфіку звертань, слів автора при прямій мові, вставних та вставлених одиниць як елементів інфраструктури речення в публіцистичному стилі;
- 2) визначити, які функції виконують складові інфраструктури речення в публіцистичному мовленні;
- 4) з'ясувати функціональну ідентичність інфраструктурних одиниць.

Об'єктом дослідження є граматична структура речення в публіцистичних текстах.

Предмет дослідження – граматична будова та функціонально-семантичний потенціал компонентів інфраструктури речень публіцистичного стилю.

Методи дослідження. Для характеристики інфраструктури речень використовувався переважно описовий метод дослідження. Особливості граматичного вираження компонентів модифікаційно-супровідного рівня в текстах публіцистичного стилю встановлювалися шляхом застосування контекстно-ситуативного та стилістико-статистичного методу.

Джерелами дослідження стали статті, памфлети, публічні виступи відомих політиків та громадських діячів, опубліковані переважно в центральних виданнях та збірках публіцистичних творів за період кінця ХХ – поч. ХХІ ст.

Теоретичне значення дослідження. Матеріали роботи доповнюють опис граматичної будови речення, розширюють уявлення про стилістичну та комунікативну роль елементів інфраструктурного рівня, уточнюють відомості про мовностилістичні особливості публіцистичного мовлення.

Практичне значення одержаних результатів. Теоретичні узагальнення і фактичний матеріал дослідження можуть бути використані при викладанні курсів у ЗВО та написанні підручників і посібників з синтаксису та стилістики сучасної української мови, у спецкурсах при підготовці журналістів.

Апробація результатів дослідження. Основні положення роботи обговорювалися на засіданнях кафедри української мови Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. З теми дипломної роботи магістра підготовлено науковий виступ “Місце вставних компонентів у газетному мовленні” на наукову конференцію студентів та магістрантів за підсумками НДР у 2017-2018 навчальному році.

Обсяг і структура роботи. Робота складається зі вступу, двох основних розділів, висновків, переліку умовних скорочень використаних джерел та списку використаної літератури, що налічує 67 позицій. Загальний обсяг роботи – 86 сторінок.

ВИСНОВКИ

Мовностилістичний аналіз інфраструктури речень публіцистичного стилю з позицій системно-функціонального підходу дає підстави стверджувати, що її елементи є специфічними комунікативно значеннєвими компонентами. У публіцистичному стилі одиниці інфраструктури речення – звертання, вставні і вставлені одиниці, слова автора при прямій мові - відзначаються певними структурними та семантичними особливостями, зумовленими комунікативною специфікою цього стилю.

1. Звертання в публіцистичних текстах є не лише основним засобом називання адресата мовлення, але й може вживатися для вираження суб'єктивно-оцінного ставлення до особи співрозмовника.

З морфологічного погляду в публіцистичному стилі переважають субстантивні форми звертання у множині, що представлені антропонімами та апелятивами, які являють собою соціально-рольові, соціально-марковані, десемантизовані та нормативно-ситуативні найменування адресата. З погляду будови найбільш уживаними є двослівні структури-звертання.

2. Якщо звертання називає й оцінює адресата мовлення, то для характеристики адресанта використовуються слова автора при прямій мові. Цей складник інфраструктури речення може не лише називати автора чи джерело інформації, але й містити оцінку автора чи прямої мови. Важливу композиційно-комунікативну роль при цьому відіграють дієслова, які вводять чуже мовлення. Функціональними синонімами до слів автора при прямій мові виступають вставні одиниці, які вказують на джерело повідомлення.

3. У публіцистичних текстах вставні одиниці представлені всіма наявними в українській мові засобами: вставними словами, сполученнями

слів, вставними реченнями. Формуючи суб'єктивно-модальний план висловлення, вони визначаються доволі широким колом значень: указують на джерело повідомлення інформації; на порядок висловлень, їх зв'язок; співвідношення загального і конкретного; виділяють найбільш значущі частини, висновки. У комунікативно-прагматичному аспекті вставні конструкції в реченнях публіцистичного стилю частіше виражають суб'єктивно-модальне значення вірогідності, достовірності того, про що говориться в реченні чи в його окремій частині, впевненість у правдивості наведених фактів. Така перевага саме цієї групи засобів передачі суб'єктивної модальності відповідає характеру комунікативної ситуації публіцистичного мовлення, коли автор, як правило, упевнений у змісті повідомленого. Значення невпевненості, недостовірності зустрічається рідше, коли в автора, в силу різних причин, немає впевненості в тому, про що сповіщається.

Вставні конструкції, звернені до співрозмовника, вживаються, щоб активізувати його увагу до повідомлюваного, викликати певне реагування з приводу висловленого.

Певна група вставних одиниць відображає ставлення мовця до способу оформлення думок, їх стилю й тону, виражає емоційне ставлення того, хто говорить, до змісту висловлення.

4. Вставлені компоненти досить активно функціонують у публіцистичних текстах, причому переважають контекстуально орієнтовані вставлені конструкції, які мають чітку смислову кореляцію з базовою частиною. Такі конструкції відзначаються семантичною багатоплановістю: переважно вони уточнюють, пояснюють, розширюють, коментують, доповнюють висловлене. До іншої групи можна віднести вставлені компоненти, які містять порівняння, ілюстрації, приклади, коментарі-роздуми автора, його емоційно-експресивні та модальні оцінки щодо висловленого в базовому реченні.

Структурно вставлені одиниці представлені дуже різноманітно. Крім звичайних, стилістично нейтральних варіантів, якими є окремі слова, словосполучення, різні типи простих та складних речень, зустрічаються сурядні ряди, конструкції з прямою мовою та словами автора, питальні та окличні розділові знаки або їх комбінації.

5. Як засоби модифікаційно-супровідного рівня елементи інфраструктури виконують у висловленні ряд комунікативно-інформативних функцій: адресації, авторизації, розширення інформації, суб'єктивно-модальну, оцінну, структурно-композиційну, довідково-інформативну.

6. Функція адресації мовлення реалізується звертанням та певними семантичними різновидами вставних слів. Для публіцистичних текстів найпоширенішим типом зверненості є узагальнена адресація. Найбільш типовою формою вираження загальної адресації є звертання в називному відмінку множини й кличному відмінку та вставні імперативні форми дієслова. Форми індивідуальної адресації використовуються з метою моделювання ситуації безпосереднього спілкування. Індивідуальна адресація виражається найчастіше іменниками однини кличного (рідше називного) відмінка у звертаннях та дієсловами другої особи у вставних конструкціях.

7. Слова автора при прямій мові, вставні та вставлені одиниці виконують функцію авторизації мовлення. Стосовно базової частини висловлення вони є авторизуючими конструкціями, які можуть містити назву суб'єкта мовлення або об'єкта сприйняття, вказувати на сферу його діяльності. Авторизуючі конструкції можуть не включати суб'єкт, коли автор і суб'єкт мовлення – одна і та ж особа. Частина авторизуючих конструкцій вказує тільки на джерело вислову, не називаючи конкретної особи.

8. Функцію розширення інформації виконують вставлені елементи та вставні слова. Завдяки тому, що вставлені одиниці містять у собі додаткову інформацію, вони можуть розширювати повідомлення, яке несе в собі базова частина. Вставлені одиниці уточнюють, конкретизують, ілюструють, доповнюють зміст або всієї структури, або окремих її елементів. На противагу цьому, інші елементи інфраструктури речення – вставні слова та словосполучення – служать для введення в повідомлення додаткової інформації, яка, на думку автора, необхідна для кращого розуміння висловлення адресатом. Самі вставні слова та словосполучення не містять у собі додаткових відомостей, вони лише сигналізують про те, що далі в контексті міститься конкретизація, ілюстрація, доповнення чи узагальнення сказаного.

9. Характерною рисою публіцистичного мовлення є його відкрита оцінність, одними із засобів вираження якої є вставні та вставлені одиниці, слова автора при прямій мові та звертання. Об'єктами оцінки в реченнях з інфраструктурою може бути зміст базової частини, її мовне оформлення, адресат мовлення, автор прямої мови. Вставлені одиниці можуть передавати різні типи оцінок: інтелектуальну, емоційну, етичну, мовну тощо. Оцінка може виражатися прямо або опосередковано. Вставні одиниці переважно виражають емоційні оцінки фактів і подій у базовому реченні за критерієм “добре-погано”. Певна частина вставних і вставлених одиниць виражають естетичну оцінку мовлення.

Якщо оцінка адресата міститься у звертанні, то оцінну семантику передають в основному якісні прикметники. На відміну від розмовного мовлення стилістично забарвлені субстантиви в оцінній функції практично не використовуються.

Слова автора при прямій мові можуть містити її оцінку, давати характеристику діючій особі, виражати ставлення до неї автора.

10. Структурно-композиційна функція є характерною для вставних елементів. Ці одиниці відіграють значну роль у структуруванні як окремих висловлень, так і тексту в цілому. Частіше за все вони вказують на хід думки автора, на її послідовність, на протиставлення одних думок іншим, на взаємозалежність між двома сусідніми висновками. Крім того, вставні конструкції можуть сигналізувати про введення коментування, ілюстрації і т.ін. до раніше сказаного. Вносячи додаткові відтінки в повідомлення, вони увиразнюють логіко-сміслові зв'язки між його частинами і тим сприяють кращому розумінню тексту.

11. Довідково-інформативну функцію виконують вставні та вставлені одиниці, вони можуть містити інформацію про джерело повідомлення, різноманітні цифрові дані, одиниці вимірів, пояснення до графічних позначень та технічні зауваження. Частіше в цій функції виступають вставлені одиниці. Така допоміжна додаткова інформація сприяє кращому розумінню тексту.

12. Одиниці інфраструктури речення, формуючи комунікативне спрямування вислову в публіцистичному стилі, взаємодіють на основі виконуваних функцій — виступають функціональними синонімами. Зокрема, це:

а) слова автора при прямій мові й деякі групи вставних утворень з семантикою авторства повідомлюваної думки, а також вставлені одиниці;

б) звертання й імперативно-спонукальні вставні структури, що виражають заклик з боку мовця до адресата з метою встановлення контакту, активізації уваги співрозмовника;

в) вставлені конструкції, що вносять додаткові відтінки у зміст речення або певним чином орієнтують його, та вставні елементи.

Список умовних скорочень використаних джерел

- Анд. – Андрусів С. І не одного кореня калина //Дзвін.-1991.- №4.-С.91-98.
- Баз. – Базилевський В. Холодний душ історії //Дніпро.-1996.- №1-2.-С.67-100.
- Бал. – Балега Ю. Русинство: ідеологи і покровителі //Дзвін.- 1991.-№5.-С.96-102.
- Біл. – Білокінь С. Михайло Грушевський//Що залишимо у спадок? -К.: Рад.письменник, 1990.-С.131-150.
- Богач. – Богачевська – Хом'як М. Українки, єднаймося! //Дзвін.- 1991.-№8.-С.89-91.
- Бойч. – Бойченко В. Рідна хата //Що залишимо у спадок? -К.: Рад.письменник, 1990.-С.189-204.
- ВК – газета «Вечірній Київ».
- Гонч. – Гончар О. Саморозквіт нації//Що залишимо у спадок? -К.: Рад.письменник, 1990.-С.12-17.
- ГУ – газета «Голос України».
- Гурт. – Гуртовенко В. Де ви, справжні патріоти? // Київ. -1994.- №5-6. -С.2-6.
- Дер. – Деревичко М. Який прогноз на завтра? // Що залишимо у спадок? -К.: Рад.письменник, 1990.-С.77-91.
- Дзюба – Дзюба І. Бо то не просто мова, звуки... -К.: Рад. письменник, 1990. –134с.
- Дл. – Для кого подзвін? «Круглий стол» у Львові//Що залишимо у спадок? -К.: Рад.письменник, 1990.-С.112-128.
- Дор. – Дорогунцов С., Гаца О. Прісна вода та екологічні проблеми раціонального її використання //Дніпро.-1996.-№1-2. -С.120-123.

- Драч – Драч І. Україна та її місце в Європі // Дніпро. -1996.-№9-10. - С.52-55.
- Дуб. – Дубина О. Чи витягне нас дядечко Сем з безодні? // Вітчизна. -1994.-№11-12.-С.128-133.
- Зал. – Залізник Л. Освідчення в ненависті до своїх //Дніпро.-1996. -№9-10. -С.80-87.
- Заст. – Заставний Ф.Українська зарубіжна діаспора //Дзвін. -1991. -№8.-С.83-88.
- Зв. – Звернення до громадян Української РСР, до всіх українців суцких //Що залишимо у спадок? -К.: Рад.письменник, 1990. -С.10-12.
- Іван. – Іваницький Б. Хто заступиться за Дністер? // Що залишимо у спадок? -К.: Рад. письменник, 1990. -С.327-338.
- Кам. – Камінчук А. Пісок //Київ.-1996.-№7-8.-С.137-146.
- Киз. – Кизима В. Чи зможемо ми стати історичною нацією? // Вітчизна.-1996.-№5-6.-С.49-55.
- Кокот. – Кокотюха А. Хто напише, хто видасть і хто прочита український бестселер? //Україна. -1994. -№16. -С.18-19.
- Колод. – Колодійчук Є. Горщик у відставці //Що залишимо у спадок? -К.: Рад. письменник, 1990.-С.221-232.
- Кол. – Коломієць В., Мовчан П., Тельнюк С. Що ж прочитають діти у 2017-му? // Що залишимо у спадок? -К.: Рад. письменник, 1990.-С.40-64.
- Кост. – Костенко Л. Гуманітарна аура нації, або дефект головного дзеркала. -К.: Видавничий дім «КМ Academia», 1999.-32с.
- Лаз. – Лазарук В. Пелюстка лісової фіалки // Що залишимо у спадок? -К.: Рад. письменник, 1990.-С.339-353.
- Лаш. – Лашенко С. Український характер і міжнаціональні стосунки // Дніпро. -1994. -№7-8. -С.67-78.

- ЛУ – газета «Літературна Україна».
- Матв. – Матвієнко А. Духовні обрії нації //Дніпро.-1996.-№1-2.- С.116-119.
- Мед. – Медведєв Ж. Атомна бомба з табірним тавром //Вітчизна.-1995.-№7-8.-С.93-97.
- МУ – газета «Молодь України»
- Мороз. – Морозюк В. Як рубали наш національний корінь //Дзвін.- 1991.-№1.-С.79-88.
- Ок. – Околітенко Н. Криза професіоналізму//Що залишимо у спадок? -К.: Рад. письменник, 1990. -С.282-298.
- Ол. – Олійник Б. «...Хто більше, а хто менше любить Україну» // Дніпро.-1993.-№7-9.-С.47-66.
- Онуф. – Онуфрійчук М. Свобода слова та інформаційна безпека // Вітчизна. -1995. -№5-6.-С.114-123.
- Ост. – Остапенко Д. Недомінантні культури та інтеграція Європи // Київ.-1996.-№7-8.-С.2-4.
- Павл. – Павличко Д. Братерство – це справедливість//Що залишимо у спадок? -К.: Рад. письменник, 1990.-С.18-22.
- Пл.2. – Плав'юк М. Україна нинішня і Україна прийдешня // Дніпро.-1999.-№7-8.-С.2-8.
- Погр.1. – Погрібний А. ...То й мудрість би була своя // Дніпро. - 1996. -№1-2. -С.7-13.
- Погр.2. – Погрібний А. З розмов про наболіле // Дніпро. -1999. -№5-6.-С.40-71.
- Под. – Подолинка І., Подолинний А. «Слово, моя ти єдина зброе...» // Київ.-1996.-№9-10.-С.2-6.
- Пол. – Поліщук В. Відновлення природного режиму Дніпра – єдиний шлях його порятунку // Дніпро. -1995. -№7-8. -С.137-140.

- Потіч. – Потічний П. Чи демократична Україна можлива? //Сучасність.-1995.-№6.-С.70-72.
- Ряб. – Рябчук М. Українська література і малоросійський «імідж» // Що залишимо у спадок? -К.: Рад. письменник, 1990. –С.205-220.
- Саєн. – Саєнко Ю. Пост – Чорнобиль: соціальні аспекти // Сучасність. -1996.-№5.-С.66-81.
- Слаб. – Слабошпицький М. «Листи до запитання» і міф про неповноцінність // Що залишимо у спадок? -К.: Рад. письменник, 1990.-С.268-281.
- См. – Смага В. Природа: чи повернемо кредит майбутньому? // Ранок.-1996.-№5.-С.16-17.
- Суш. – Сушинський Б. Сповідь над лелечиним гніздом // Що залишимо у спадок? -К.: Рад. письменник, 1990. -С.367-377.
- Тар. – Тарасюк Г. Слово рідне, перебудь! // Що залишимо у спадок? -К.: Рад. письменник, 1990.-С.23-39.
- УС – газета “Українське слово”.
- Фр. – Франків В. Нев'яучі квіти Параски Хоми //Вітчизна.-1993.-№3-4.-С.113-117.
- Худ. – Худан М. Сход//Що залишимо у спадок? -К.: Рад. письменник, 1990.-С.100-112.
- Ч – газета «Час – Time»
- Чирк. – Чирков В. Чи легко стати капіталістом? // Вітчизна. -1993.-№9-10.-С.123-129.

Список використаної літератури

1. Алексієнко Л.А. Семантика і засоби мовної категорії модальності// Українське мовознавство. Випуск 15. -К.: Вища шк., 1988. -С.98-104.
2. Аникин А.И. Соотношение вводных и вставных конструкций в современном русском языке // Русский язык. Сборник трудов МГПИ им.В.И.Ленина. -М., 1975.-С.19-33.
3. Арешенков Ю. Функціонально-стильова ідентифікація мовлення як проблема лінгводидактики // Проблеми вдосконалення навчального процесу у вищій та середній школі. - Кривий Ріг, 1993.-С.75-81.
4. Арешенков Ю.О. Класифікація функціональних стилів і вивчення стилістики у вищій та середній школі// Укр.мова і літ. в шк.-1993.- №1.-С.43-44.
5. Арутюнова Н. Д. Аксиология в механизмах жизни и языка// Проблемы структурной лингвистики. 1982. -М.: Наука, 1984.-С.5-12.
6. Бабайцева В.В., Максимов Л.Ю. Современный русский язык. Синтаксис. Пунктуация.-2-е изд., перераб. -М.: Просвещение, 1987.- 256 с.
7. Баранник Д.Х. Актуальні проблеми дослідження мови масової інформації // Мовознавство.-1983.-№6. – С.13-17.
8. Баранник Д. Х. Два рівні граматичної структури речення // Мовознавство. -1993.-№6. – С.13-19.
9. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1979. -424 с.
10. Безпояско О.К., Городенська К.Г., Русанівський В.М. Граматика української мови. Морфологія. -К.: Либідь, 1993.-336с.
11. Бондарко А.В. Функциональная грамматика. -Л.: Наука, -1984. -136с.
12. Бudyко М.В. Проблема простого ускладненого речення у вітчизняному мовознавстві // Мовознавство. -1991.-№3.-С.63-68.

13. Васильева А.Н. Газетно-публицистический стиль речи. -М.: Рус.язык, 1982.-200с.
14. Ващенко В.С. Стилістика речення в українській мові. - Дніпропетровськ, 1968.-158с.
15. Вещикова И.А. Публицистический стиль как единица в системе функциональных разновидностей языка // Вестник Мос. ун-та, серия Филология. №1.-1992.-С.21-30.
16. Взаємодія художнього і публіцистичного стилів української мови.- К.:Наук.думка,1990.-216 с.
17. Вихованець І. Р. та ін. Граматика української мови. -К.: Рад. школа, 1982.-208с.
18. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. – К.: Наук. думка, 1992. – 224 с.
19. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис.- К.:Либідь,1993.-368 с.
20. Голуб И.Б. Грамматическая стилистика современного русского языка. -М.: Высш. шк., 1989.-208с.
21. Дудик П.С. Звертання – речення в сучасній українській мові // Укр. мова і літ. в шк. – 1971.–№5.–С.37–43.
22. Дудик П.С. Синтаксис сучасного українського розмовного літературного мовлення. -К.: Наук. думка, 1973.-288 с.
23. Єрмоленко С.Я. Синтаксис і стилістична семантика.-К.: Наук. думка, 1982.-212 с.
24. Єрмоленко С.Я. Стилістика сучасної української літературної мови в контексті слов'янських стилістик // Мовознавство. -1998. - №2-3. - С.25-36.
25. Жовтобрюх М.А. Мова української періодичної преси (кінець XIX – початок XX ст.). -К.: Наук. думка, 1970. -304с.

26. Загнітко А.П. Український синтаксис (науково-теоретичний і навчально-практичний комплекс). – К.: ІЗМН, 1996. – Ч. I. -202 с.; Ч. II. -240с.
27. Золотова Г. А. Очерк функционального синтаксиса русского языка. - М.: Наука, 1973.-352 с.
28. Кадомцева Л.О. Українська мова: Синтаксис простого речення. -К.: Вища шк. Головне вид-во, 1985.-126с .
29. Кадомцева Л.О. Ускладнення речень у світлі сучасної синтаксичної теорії // Українське мовознавство. -К., 1989. Вип.16. -С.60-65.
30. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови. - К.: Либідь, 1995.-312 с.
31. Коваль А.П. Науковий стиль сучасної української літературної мови. - К.: Вид-во Київського ун-ту, 1970.-307 с.
32. Коваль А.П. Практична стилістика сучасної української мови. -К.: Вища шк., 1987. -352 с.
33. Ковтунова И.И. Поэтический синтаксис. -М.: Наука, 1986. -210 с.
34. Кожина М.Н. Стилистика русского языка. -М.: Просвещение, 1983.-223с.
35. Костомаров В.Г. Русский язык на газетной полосе. -М.: Изд-во Моск. ун-та, 1971.-268 с.
36. Кротевич Е. В. Члены предложения в современном русском языке. - Львов: Изд-во Львовского ун-та, 1954.-87 с.
37. Лазаренко С.И. Синтаксические способы выражения речевой оценки// Русская филология. -Украинский вестник. – Харьков. -1994. -№4. - С.6-9.
38. Малікова О.В. Функціональні типи метатекстових одиниць // Мовознавство. -1993. -№1.-С.68-72.
39. Матвеева Т.В. Функциональные стили в аспекте текстовых категорий. -Свердловск: Уральск. ун-т, 1990.-172с.

40. Мацько Л.І. Стиль як основне поняття стилістики // Укр. мовознавство. Вип.17. -К.: Либідь, 1990.-С.29-35.
41. Мова і час. -К.: Наук. думка, 1977.-238с.
42. Особливості мови і стилю засобів масової інформації. -К.: Вища шк., 1983.-152с.
43. Пилинський М.М. Мовна норма і стиль. -К.: Наук. думка, 1976.-288с.
44. Плющ Н.П. Інтонація вставності в українській мові. -К.: Наук. думка, 1976. -132с.
45. Пономарів О.Д. Стилістика сучасної української мови. -К.: Либідь, 1992. -248с.
46. Проскуркіна С.М. Семантико-синтаксична структура оцінного висловлення// Мовознавство.-1995.-№2-3.-С.21-24.
47. Прохоров Е.П. Искусство публицистики. -М.: Сов. писатель, 1984. -360с.
48. Рогова К.А. Стиль ленинської «Искры» и газети «Новая жизнь» – Л.: Изд-во Ленингр. ун-та, 1979. –152 с.
49. Рудковская М.Н. О функционировании вводно-модальных слов со значением достоверности – недостоверности в публицистических текстах// Вопросы стилистики. -М.: Изд-во Моск. ун-та, 1983. -С.163-181.
50. Слинько І.І. та ін. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання. -К.: Вища шк., 1994.-670с.
51. Слюсарева Н.А. Проблемы функционального синтаксиса современного английского языка. -М.: Наука , 1981. -206с.
52. Современная газетная публицистика: Проблемы стиля. -Л.: ЛГУ, 1987. -120с.
53. Статистичні параметри стилів. -К.: Наук. думка, 1967.-260с.
54. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис/ За заг.ред. І.К.Білодіда. -К.: Наук. думка, 1972. –516с.

55. Сучасна українська літературна мова: Стилістика /За заг.ред. І.К.Білодіда. -К.: Наук. думка, 1973.-588с.
56. Сучасна українська літературна мова/За ред. М.Я.Плющ. -К.: Вища шк., 1994.-414с.
57. Сучасна українська мова. Синтаксис /За ред. О.Д.Пономаріва. -К.: Либідь, 1994.-256с.
58. Фоминых В.Н. К спорам о публицистике// Журналистика развития социализма. Вопросы теории и методики. -Свердловск, 1980. -С.64-69.
59. Чередниченко І.Г. Нариси з загальної стилістики сучасної української мови. -К.: Рад. школа, 1962.-495с.
60. Чхетіані Т.Д. Метакомунікативні сигнали підтримування мовного контакту//Мовознавство.-1986.-№3.-С.70-73.
61. Шахматов А.А. Синтаксис русского языка. - Л.: Учпедгиз, 1941.-620с.
62. Швец А.В. Публицистический стиль современного русского литературного языка. -К.: Вища шк., 1979.-128с.
63. Шинкарук В.Д. Репрезентації модусних категорій у сучасній українській мові // Мовознавство.-1999.-№2-3.-С.50-56.
64. Шмелев Д.Н. Русский язык в его функциональных разновидностях: М.: Наука, 1977.-168с.
65. Шмелев Д.Н. Функционально-стилистическая дифференциация языковых средств // Грамматические исследования. Функционально-стилистический аспект: Суперсегментная фонетика. Морфологическая семантика. -М.: Наука, 1989.-С.3-33.
66. Язык и массовая коммуникация. Социолингвистическое исследование. М.: Наука, 1984. -278 с.
67. Язык и стиль средств массовой информации и пропаганды: печать, радио, телевидение, документальное кино. -М.: Изд-во Моск. ун-та, 1980.-256с.